

Черкасова А.О.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

ПРАВО ОСОБИ НА ПОМИЛУВАННЯ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

Помилування звільнення від відбування кримінального покарання індивідуальним рішенням, як правило, глави держави. Помилування здійснюється за клопотанням засудженого у випадках, що потребують гуманного ставлення.

В Україні це, відповідно до ст. 106 Конституції України та ст. 87 Кримінального кодексу України, Положення про порядок здійснення помилування, - акт глави держави, який полягає у заміні покарання або невідбутої її частини більш м'яким покаранням, повному або частковому звільненні від відбування покарання, або заміні довічного позбавлення волі на позбавлення волі строком на 25 років або більше.

Клопотати про помилування має право особа, яка засуджена та/або відбуває покарання в Україні відразу після набрання вироком законної сили; засуджена до довічного позбавлення волі – після відбуття в колонії двадцяти років.

Клопотання про помилування подається засудженим до адміністрації установи відбування покарання, яка його реєструє та протягом п'ятнадцяти діб направляє до Адміністрації Президента разом із копіями вироку, постанови суду, характеристикою особи та іншими документами, що мають істотне значення для визначення можливості застосування помилування. Підготовку матеріалів до розгляду клопотання здійснює Управління з питань помилування Адміністрації Президента України.

Попередньо клопотання про помилування та зібрані Управлінням з питань помилування при Адміністрації Президента України матеріали розглядаються Комісією при Президентові України з питань помилування. Про клопотання, які не підлягають задоволенню відповідно до Положення про порядок здійснення помилування, Управління з питань помилування доповідає Комісії. Пропозиції Комісії за результатом попереднього розгляду оформляються у вигляді протоколу. Далі Комісія з питань помилування вносить Президенту України пропозиції щодо застосування помилування або доповідає, що підстав для задоволення клопотання немає. Про помилування засудженого Президент України видає указ.

В разі відхилення Комісією клопотання наступне клопотання може бути подано не раніше, ніж через рік з моменту відхилення попереднього, а в разі засудження до довічного позбавлення волі – не раніше п'яти років [4, с. 205].

Право клопотати про помилування має особа, яка:

-засуджена судом України і відбуває покарання в Україні;

-засуджена судом іноземної держави і передана для відбування покарання в Україну без умови про незастосування помилування, вирок суду щодо якої приведено у відповідність із законодавством України;

-засуджена в Україні і передана для відбування покарання іноземній державі, якщо ця держава погодилася визнати і виконати прийняте в Україні рішення про помилування.

Під час розгляд клопотання про помилування враховуються:

-ступінь тяжкості вчиненого злочину, строк відбутого покарання, особа засудженого, щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину, поведінка і ставлення особи до праці до засудження та в установах й інших органах виконання покарань, стан відшкодування завданого збитку або усунення заподіяної шкоди та інші обставини;

-думка адміністрації установи виконання покарань або іншого органу, який виконує покарання, спостережної комісії, служби у справах неповнолітніх, місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, громадських організацій, трудових колективів тощо про доцільність помилування[1].

Укази Президента України про помилування засуджених для виконання надсилаються:

-щодо осіб, які відбувають покарання в установах чи органах виконання покарань, Державному департаменту України з питань виконання покарань;

-щодо осіб, які звільняються від додаткових покарань, - відповідним судам;

-щодо осіб, засуджених до тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців до службових обмежень для військовослужбовців чи до позбавлення військових звань, Міністерству оборони України;

-щодо інших осіб – відповідним міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади.

Крім того, укази Президента України про помилування засуджених надсилаються Міністерству внутрішніх справ України до відома та іншим державним органам для забезпечення соціальної адаптації осіб, які відбули покарання [3].

Указ Президента про помилування надсилаються, відповідно до типу покарання, до Державної пенітенціарної служби України, міністерств України, інших органів виконавчої влади, а щодо осіб, які звільняються від додаткових покарань – судам, які постановили вирок.

Від амністії помилування відрізняється тим, що стосується індивідуально визначеної особи, а не групи осіб, можливістю скасувати судимість, є актом Президента України а також тим, що можливість застосування по-

милування не залежить від тяжкості вини, хоча це враховується при визначенні доцільності помилування.

Література:

1. Кримінальний Кодекс України // Інтернет-ресурс. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14e>
2. Конституція України // Інтернет-ресурс. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
3. Указ Президента України №902/2010 «Про Положення про порядок здійснення помилування» // Інтернет – ресурс. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/902/2010>
4. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Кримінальне право України: Навч. посіб. / Кузнецов В. В., Савченко А. В. / За заг. ред. О. М. Джужи. – Вид. 2-ге доп. та перероб. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.

Бондаренко Ю.Б.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу факультету філології та журналістики
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

ПРАВО ОСОБИ НА УЧАСТЬ У ДОНОРСКИХ ПРОГРАММАХ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ОРГАНІВ: ЮРИДИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ

Конституційною основою регламентації донорства в Україні є ст. 29 Основного Закону, яка визначає право на особисту недоторканність в аспекті згоди чи відмови від будь-якого медичного втручання. На деталізацію змісту цієї норми в законодавстві України передбачено право на донорство або окремі його структурні елементи, зокрема, у Цивільному кодексі України від 16.01.2003 р. (ст. 290, п. 7 ст. 281) [1], Основах законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 р. (ст. 46, 47, 48) (далі – Основи) [2, с. 7], Законі України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини» від 16.07.1999 р., Законі України «Про донорство крові та її компонентів» від 23.06.1995 р., а також підзаконних нормативно-правових актах, що визначають окремі питання у сфері донорства.

Характерною особливістю трансплантації з донорством живих осіб є зміст оперативного втручання, при якому виокремлюються інтереси двох людей, — донора і реципієнта. В такому разі донор, по суті, надає можливість медичному персоналу здійснити втручання в свій організм, тим самим порушуючи тілесну цілісність. Це втручання спрямоване не на власне лікування. Тому тут мова йде про нанесення шкоди здоров'ю людині. Беручи до уваги, що донорами є люди, які мають життєздатний